

Talousarvio 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2021 – 2023
2871/02.02.00.00/2020

Yhtymähallitus 26.11.2020 § 205

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Toimitusjohtaja Pirskanen Ilkka: Yhtymähallitus päättää esittää valtuustolle liitteenä olevan talousarvion 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 – 2023 hyväksymistä.
Päätös	Esittelijä täydensi päätösehdotustaan siten, että yhtymähallitus valtuuttaa talousjohtajan tekemään ta-kirjaan teknisiä korjauksia ja muokkaamaan sen vastaamaan yhtymähallituksen tekemän strategiaesityksen 2021 - 2025 sisältöä. Puheenjohtaja esitti asian käsittelyksi sisällysluettelon mukaista luku-kohtaista käsittelyä, mikä hyväksyttiin. Keskustelun kuluessa esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti: s. 15 kohdan 4.1 neljännen kappaleen ensimmäinen lause korvataan seuraavilla lauseilla: Omistajien vuodelle 2022 asettama taloudellinen tavoite vaikeuttaa valtuuston hyväksymän palvelutuotantosuunnitelman toteuttamista ja aiheuttaa tarvetta palvelutuotantosuunnitelman päivittämiseen. Asia saatetaan vireille yhteistyössä kuntien kanssa. s. 21, kohdasta 4.6 poistetaan 'Omistajien asettamista tavoitteista...' koskeva kohta ja tätä vastaava mittari s. 23 (kohta 5.1) taulukosta 1. Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle talousarvion 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 - 2023 esittelijän edellä tekemillä täydennys- ja muutosesityksillä hyväksyttäväksi.
Selostus	Kuntalain 110 § mukaisesti valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samassa yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntayhtymän strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, joten juuri valmistunut toiminta- ja taloussuunnitelma on valtuuston toiminnan ja talouden ohjausväline.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla lainsäädännön mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka eri lakien mukaan ovat jäsenkuntien järjestämisvastuulla. Siun soten strategiaa ollaan parhaillaan uudistamassa ja se kattaa vuodet 2021–2025.

Merkittävin muutos taloussuunnittelukaudella on toteutuessaan valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus, joka on parhaillaan Valtioneuvoston valmistelussa. Sote-uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa hyvinvointi- ja terveystaloutta, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimen järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Itsehallinnollisia hyvinvointialueita on lakiluonnoksen perusteella tulossa 21. Lisäksi järjestäjänä toimisi Helsingin kaupunki. Hyvinvointialueiden toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla. Alueiden päätöksenteosta vastaavat suorilla vaaleilla valitut valtuudet. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion rahoitukseen. Hallitusohjelman mukaan sote-rahoitusjärjestelmää uudistetaan samalla tarvevakioituihin kriteereihin perustuvaksi.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymää koskevan perussopimuksen 21 §:n mukaan kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa yhtymähallitus neuvottelee kuntien kanssa kuntayhtymän taloudesta ja investointitarpeista. Omistajaohjauksessa lokakuussa 2020 jäsenkunnat hyväksyivät sote-kustannusten osalta jäsenkuntien maksuosuuksilla kerättävän euromäärän muutosprosentiksi 2,8 % kuluvan vuoden alkuperäisestä talousarviosta. Ympäristöterveydenhuollolla vastaava muutosprosentti on 3,5 % ja pelastustoimella 9,6 %.

Omistajien määrittämä jäsenkuntien maksuosuuksien muutosprosentti on kuntayhtymän kasvutarpeen suuruinen olettaen, että inflaation vaikutus saadaan katettua omaa toimintaa kehittämällä vuoden 2021 aikana eikä ylimääräisiä koronaepidemiasta johtuvia kustannuksia synny. Omistajaohjauksessa asetettiin taloustavoite myös vuodelle 2022, koska viimeisimmän tiedon mukaan vuosi 2022 olisi jäämässä kuntayhtymän viimeiseksi toimintavuodeksi soteuudistuksen takia. Omistajien asettaman tavoitteen mukaan kuntayhtymän rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia on jatkettava siten, että oletettu kustannusten kasvupaine (3,8 %) saadaan puolitetuksi. Omistajien kuntayhtymän oletetulle elinkaarelle määrittämän talousraamin toteuttaminen tarkoittaa, että vuosien 2021 ja 2022 aikana toimintakulujen kasvu on pysäytettävä, jotta sekä henkilöstön palkkojen sopimuskorotukset että lainsäädännön vaativat toimenpiteet on mahdollista toteuttaa.

Kuntayhtymän talousarvion rakentuminen perustuu omistajaohjauksen määrittämiin jäsenkuntien maksuosuuksiin, jotka muodostavat yli 86 % kuntayhtymän tulopohjasta. Tämän lisäksi maksu- ja muita toimintatuottoja on arvioitu kertyvän yli viisi prosenttia kuluvaan vuoteen enemmän. Vuoden 2021 talousarviossa toimintatuottojen yhteismääräksi on näin ollen muodostunut 736,9 milj. euroa ja toimintakulujen yhteismääräksi vastaavasti 723,8 milj. euroa. Näiden erien erotuksella eli toimintakatteella katetaan rahoituserien sekä kasvavien poistojen osuus, joten Siun soten viidennestä toimintavuodesta tavoitellaan aikaisempien vuosien tapaan nollatulosta. Strategiasta johdettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on ehdoton edellytys taloudelliseen tavoitteeseen pääsemiseksi.

Taloussuunnitelmakauden bruttoinvestoinnit kuntayhtymässä ovat 106,9 milj. euroa, josta Pelastuslaitoksen osuus on 4,0 milj. euroa. J2-laajennuksen valmistuttua investointien painopiste siirtyy taloussuunnittelukaudella E-siiven peruskorjaushankkeen ensimmäisen vaiheen sekä yhteislaboratoriahankkeen toteuttamiseen. Hankkeet saivat kesällä 2020 STM:n poikkeusluvan ja niiden toteuttaminen on käynnistynyt suunnitelmien mukaisesti siten, että hankekokonaisuuden arvioidaan valmistuvan vuoden 2026 alkupuolella. Hankekokonaisuuden rakentamiskustannukset väistötiloineen ovat n. 62 milj. euroa, josta taloussuunnitelmakauden kustannusten arvioidaan olevan n. 37 milj. euroa.

Tietojärjestelmien osalta merkittävin investointihanke on uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Aster) hankinta, jossa on parhaillaan menossa noin 12 kk:n pituinen suunnitteluvaihe, ja jossa keskitytään erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon suomalaisiin erityispiirteisiin ja niistä järjestelmän toimintaan aiheutuviin vaatimuksiin. Vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla tehdään lopullinen päätös asiakas- ja potilastietojärjestelmän uusimisesta, jos hankkeessa edetään toteutusvaiheeseen.

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan tulevassa tilinpäätöksessä.

Kuntayhtymän talousarvio 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021 – 2023 on esityslistan liitteenä. Tarkastuslautakunnan ja pelastusliikelaitoksen talousarviot on yhdistetty kuntayhtymän talousarvioon, ja sekä tarkastuslautakunnan että liikelaitoksen johtokunnan esitykset ovat esityslistan liitteinä.

Yhtymävaltuusto 10.12.2020 § 56

Päätösehdotus

Yhtymähallitus:

Yhtymähallitus päättää esittää valtuustolle liitteenä olevan talousarvion 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 – 2023 hyväksymistä.

Päätös	<p>Puheenjohtaja esitti asian käsittelyksi seuraavaa: Ensimmäisen puheenvuoron käyttää yhtymähallituksen puheenjohtaja, sen jälkeen ryhmäpuheenvuorot suuruusjärjestyksessä, sitten yleispuheenvuorot ja sen jälkeen käsitellään talousarviokirja lukujen mukaisessa järjestyksessä. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin.</p> <p>Puheenvuorot käyttivät yhtymähallituksen puheenjohtaja Matti Kämäräinen, valtuutettu Jukka Pöppönen (keskustan ryhmäpuheenvuoro), valtuutettu Pekka Kettunen (sosiaalidemokraattien puheenvuoro), valtuutettu Ulla Mikkola (kokoomuksen ryhmäpuheenvuoro), valtuutettu Maija Silvennoinen (kristillisdemokraattien ryhmäpuheenvuoro) ja valtuutettu Marjatta Rätty (perussuomalaisten ryhmäpuheenvuoro).</p> <p>Yleispuheenvuoroja käyttivät valtuutetut Anna Vauhkonen, Helena Pakarinen, Tuula Laeslehto, Kaisa Laitinen ja Mauri Tikkanen.</p> <p>Yksityiskohtainen keskustelu käytiin luvuittain, joihin ei tullut puheenvuoropyyntöjä eikä muutosehdotuksia.</p> <p>Keskustelun kuluessa puheenjohtaja esitti yhtymävaltuustolle, että se korjaa Liitteen 1 taulukon luvun 'Ilman Rääkkylän vuokramuutosta', oikea luku on 606.349.450 euroa. Korjaus ei vaikuta talousarvioon, eikä kuntien maksuosuuksiin. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin.</p> <p>Valtuutettu Mauri Tikkanen esitti päätösehdotuksesta poiketen, että yhtymävaltuusto hyväksyy talousarvion 2021 ja hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2023 noudatettavaksi ohjeellisena. Esitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi sen rauenneen.</p> <p>Puheenjohtaja totesi yhtymävaltuuston hyväksyneen talousarvion 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 - 2023 yhtymähallituksen esityksen mukaisesti lisättyinä edellä tehdyllä liitteen korjauksella.</p>
Yhtymähallitus 27.05.2021 § 94	
Lisätiedot	<p>Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506</p>
Päätösehdotus	<p>Toimitusjohtaja Pirskanen Ilkka:</p> <p>Yhtymähallitus päättää esittää valtuustolle liitteenä olevan talousarvion 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2021–2023 päivittämistä liitteen mukaisesti.</p>
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	Yhtymävaltuusto hyväksyi 10.12.2020 TA 2021-kirjan (§ 56). Kuntayhtymän uusi strategia hyväksyttiin samassa kokouksessa TA 2021-kirjan kanssa, joten talousarviossa kuluvalle vuodelle on osittain käytössä vielä

aikaisempaan strategiaan perustuvia strategisia mittareita. TA 2021-kirjassa on mainittu, että yhtymävaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ja mittareita on mahdollista päivittää strategiaprosessien valmistumisen yhteydessä tuomalla päivitykset yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

Strategisten mittareiden seurannan osalta kuntayhtymässä on valmisteltu alkuvuoden aikana lähestymistapaa, joka on ollut koekäytössä johtoryhmän kuukausittaisessa raportoinnissa. Säännöllisesti johtoryhmässä seurattavia asioita ovat tällä hetkellä yhtymävaltuustoon nähden sitovat tavoitteet. Koska nykyiset sitovat tavoitteet valmistuivat ennen kuntayhtymän strategian valmistumista, niin kuukausittain seurattavia mittareita on kehitetty siten, että ne perustuisivat entistä paremmin uusittuun strategiaan.

Kriittisissä menestystekijöissä onnistuminen varmistaa strategian toteutumisen ja organisaation tahtotilan saavuttamisen. Kuntayhtymän strategiset tavoitteet talousarviovuodelle on johdettu kriittisistä menestystekijöistä. Tavoitteiden toteutumisen arviointia varten on luotu strateginen mittaristo, jota seurataan sekä kuntayhtymätasolla että soveltuvien osin toimialueitasolla kuukausittain. Strategisen mittariston toteutumisesta raportoidaan yhtymähallitukselle kuukausittain sekä yhtymävaltuustolle osavuosisikatsausten yhteydessä.

Yhtenä strategisena tavoitteena on palvelujen piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemisen nopeuttaminen. Tämän tavoitteen kuntayhtymätasoisena mittarina ehdotetaan käytettävän yhtymävaltuuston määrittämien tavoitetasojen toteutumista toimialueittain. Toimialueet ovat valmistelleet omalta osaltaan lähinnä lakisääteisyteen liittyvät seurattavat mittarit ja tavoitetasot yhtymähallitukselle ja -valtuustolle. Nämä tavoitetasot ovat päivitetystä TA 2021-kirjassa liitteessä 2.

Kuntayhtymän riskienhallintasuunnitelman päivittäminen on parhaillaan valmistelussa. Päivittämisen yhteydessä selvitetään mahdollisuutta, jossa riskienhallinta kytkettäisiin entistä enemmän strategiaan tavoitteisiin ja tätä kautta löydettäisiin korostetusti niitä tekijöitä, jotka saattavat estää tai haitata strategisten tavoitteiden toteutumista.

Liitteenä yhtymävaltuuston § 56/10.12.2020 hyväksymä alkuperäinen TA-kirja ja nyt päivitettävä TA 2021-kirja, jonka liitteenä tavoitetasot toimialueittain palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemisen nopeuttamisen mittaamiseksi. Alkuperäisen päätöksen pelastuslaitoksen ja tarkastuslautakunnan talousarvioesityksiä koskevat liitteet on jätetty tästä pykälästä pois, mutta ne löytyvät 10.12.2020 yhtymävaltuuston päätöksen liitteistä.